

brez šminke

Kjer žrtev postane sebi rabelj

Dragica Potočnjak: Za naše mlade dame, režija **Tijana Zinajić**, Mestno gledališče ljubljansko

Gregor Butala

Skrstno uprizoritvijo drame Za naše mlade dame **Dragice Potočnjak**, za katero je avtorica lani prejela tudi Grumovo nagrado za najboljšo dramsko besedilo leta, so v Mestnem gledališču ljubljanskem na oder postavili besedilo, ki se v več pogledih kaže kot smiselna in dobrodošla repertoarna izbira: gre za domačo dramsko noviteto, katere kakovost je z omenjenim priznanjem potrdila tudi strokovna javnost in ki se s svojo obliko (lepljenka kratkih, časovno nelinearnih prizorov, v kateri odseva tehnika »flashbacka«) ter vsebino (posledice nasilja in zlorabe v najožjem družinskem krogu) izrazito navezuje na sodobni čas; ne nazadnje je to tudi igra, ki odseva širše usmeritve in poudarke dramskega opusa Potočnjakove, osredotočenega na trpki svet ranljivih in deprivilegiranih, skozi katerega ostro prevprašuje samoumevnosti današnje družbe, njene slepe pege, predsodke in zamolke. Ta težnja k angažiranosti je prisotna tudi v tej, v sami osnovi sicer »intimni« družinski zgodbi, kajti skozi tragedijo dolga leta zlorabljanje deklice ter njene duševno strte matere neizogibno presevajo širša družbena razmerja s svojo »patologijo« vred.

Ob vsem zapisanem pa moram priznati, da imam do predloge vendarle določene zadržke; četudi ni dvoma, da je besedilo, zlasti v konstrukciji dialogov, spisano dokaj

vešče in prepričljivo, se namreč ne morem znebiti občutka, da je v obravnavi svoje tematike pravzaprav precej shematično, če že ne (morda namenoma, zaradi neposrednejšega učinka?) stereotipno; da so liki bolj kot ne tipizirani in da so njihove karakterne poteze predvsem »funkcijske« narave in v osnovi vezane na umeščenost oseb znotraj neke vnaprej zamišljene konstelacije, sicer pa brez izrazitejšega psihološkega ozadja; in da tekstu vsaj v nekaterih delih manjka premisleka o njihovi uprizorljivosti. Mozaična zgradba večino teh pomanjkljivosti – ki seveda ne jemljejo relevantnosti sami vsebini – sicer res nekoliko zakrije; časovna raztrganost – s preskoki med sedanjostjo in dvema preteklostma, pred štirimi in štirinajstimi leti – dodaja nekaj napetosti in razvoj dogodkov rešuje pred pretirano predvidljivostjo. Za utrditev glavnine preostalih krhkih točk v aktualni postavitvi poskrbi režija **Tijane Zinajić** ob dramaturškem prispevku **Andreja Jakliča**: besedilo je na nekaterih manj bistvenih mestih (ali bolj natančno, pri vseh tistih za celoto dovolj pogrešljivih prizorih, vključno

z nekaterimi »irealnimi« epizodami) okrajšano in ponekod rahlo zgoščeno, kar je predstavi kvečjemu v korist; gledalcu so v pomoč projekcije na velikem zaslonu v ozadju, ki izpisujejo čas dogajanja posameznih prizorov in brez katerih bi bilo zaporedje dogodkov precej težje berljivo; manj učinkovite so morda

projekcije materinih posmrtnih »izpovedi«, ki sicer do neke mere sledijo »dokumentaristični« zasnovi »gledališke rekonstrukcije« nekega dogodka, a v uprizoritev kot tako razen manjših motenj v ritmu ne prispevajo kaj dosti. Toda kljub temu predstava ostaja dovolj tekoča in ustrezno dinamična, ne nazadnje tudi po zaslugi enotne (in v veliki meri didaskalijam zveste) scenografije **Jasne Vastl**.

Najmočnejši del predstave sta nemara obe glavni igralki, **Arna Hadžialjevič** k.g., ki se zbrano, pozorno in brez nepotrebne stilizacije (sploh v prizorih, kjer igra štiriletno dekletce) spoprime z vlogo hčerke **Brine**, ter **Petra Veber Rojnik**, ki nastopi kot njena mati **Katarina** in jo je pravi užitek znova videti v nosilni vlogi. Če prva s prepričljivim kontrastiranjem otroške nedolžnosti in postopnega ovedenja strahot, ki jih doživlja, pa s soigro najstniške upornosti in prezgodnje trajne razrušenosti le še potrjuje dozdevek, da je ena najbolj nadarjenih igralk generacije, se druga izkaže z naborom pretehtanih izraznih sredstev, od negotove hoje in oklevajočega, na trenutke odsotnega govorjenja naprej, s katerimi boleče nakaže vso srhljivo izgubljenost svojega lika. Ustrezno podporo jima nudijo soigralci, zlasti **Milan Štefe** kot avtoritarni ter pošastno nasilni oče in mož **Boris**, pa tudi **Boris Kerč**, **Marko Simčič** in **Blaž Šef** k.g. v manjših vlogah.